

پژوهشکده بیمه
معاونت پژوهشی
میز تخصصی مطالعات اجتماعی بیمه

نقش بیمه در کاهش و تعدیل نابرابری‌های اجتماعی

اسدالله نقدی

دانشیار جامعه‌شناسی توسعه و شهری
دانشگاه بوعلی سینا، دانشکده اقتصاد و علوم
اجتماعی و راهبر میز تخصصی مطالعات اجتماعی

تلفن تماس محل کار:
تلفن همراه:
ایمیل:

۰۸۱۳-۸۲۷۳۳۳۶
۰۹۱۸۸۱۲۰۵۲۴
naghdi219@gmail.com

شعار انجمن بیمه ژنو

بیمه ابزاری برای جهانی بهتر است.

طرح مسئله: نابرابری‌های اجتماعی

- نابرابری‌های اجتماعی مسئله اجتماعی
- شکاف طبقاتی در سراسر تاریخ جهان بعنوان یک بیماری جدی و رو به رشد حضور داشته.
- تغییرات اقلیمی و تأثیرات اجتماعی و اقتصادی قابل پیش‌بینی و طولانی مدت کرونا تشدید خواهد شد.
- تاثیر بیمه‌های اجتماعی بر کاهش نابرابری روشن و بی نیاز از تاکید و اثبات
- اما بیمه‌های تجاری نیز به طرق گوناگون بر کاهش نابرابری تاثیر مستقیم یا غیر مستقیم دارند

نابرابری؛ رشد اقتصادی و تاب آوری اجتماعی

حمایت از صنعت بیمه، اولویت‌های دولتها و کسب و کارها

نهادهای بین‌المللی نیز به طور فزاینده‌ای از بیمه فراگیر و پتانسیل بیمه برای کاهش فقر حمایت می‌کنند.

زمینه تازه برای مشارکت‌های جدید بخش خصوصی و عمومی فراهم شده است. **باید**
محافظت و تضمین رشد اقتصادی همراه با تاب آوری بیشتر جامعه، ذاتی مدل
تجارتی بیمه گردد.

- مطالعات متعدد بین‌المللی نشان می‌دهد که نابرابری و رشد اقتصادی تأثیر متقابلی دارند. این گزارش‌ها و محصولات خاص بیمه را بیان می‌کند که می‌تواند هم از طبقه متوسط محافظت کند و همچنین به عنوان ابزاری برای کاهش نابرابری اجتماعی، به اقشار آسیب‌پذیر و طبقات فرودست جامعه خدمات ارائه کند

تأثیرات مثبت صنعت بیمه بر کاهش نابرابری

- از نظر موسسات تخصصی صنعت بیمه، یکی از مهمترین جنبه‌های نابرابری اجتماعی، تأثیر منفی آن بر ثبات و انعطاف‌پذیری اقتصاد و جوامع است.
- از زاویه کلان، نابرابری توانایی اقتصاد برای توسعه پایدار
- بیمه وسیله تعدیل این نابرابری‌ها و ابزاری برای داشتن جامعه ایمن‌تر و اقتصاد پویاتر.
- از زاویه خرد؛ توان تحمل و تاب‌آوری خانوارها و حفاظت در برابر ریسک و مخاطره
- تأثیرات مثبت صنعت بیمه: کمک به رشد اقتصادی پایدار و پویاتر، آسیب‌پذیری کمتر در برابر بحران‌های مالی،
- کاهش خطر ناآرامی‌های اجتماعی و خشونت سیاسی.
- از این رو، توجه به منافع و آثار روشن صنعت بیمه ضرورت زندگی و کسب و کارها در هزاره سوم است.

تکنیک ها و رویکردهای سنجش نابرابری

- داده‌ها نشان می‌دهد که افزایش نابرابری درآمد یک روند جهانی و همه‌گیر نیست، بلکه باید در سطح کشوری مورد بررسی قرار گیرد، بدون شک سیاست‌های داخلی در این باب قادر به ایجاد تغییر هستند.
- نابرابری درآمد معمولاً در کشورهای در حال توسعه و در حال ظهور نسبت به کشورهای پیشرفته بیشتر است، بیشترین افزایش نابرابری سال‌های اخیر در چین، آفریقای جنوبی و هند روسیه اتفاق افتاده است.
- دیوید و شورا کس (۲۰۱۸) بر اساس نمونه‌های بزرگ داده‌های ثروت و درآمد و اندازه‌گیری با ضریب جینی دریافتند که میزان محاسبه‌شده نابرابری میان این کشورها حدوداً دوسوم نابرابری درآمد جهانی را تشکیل می‌دهد. آن‌ها استدلال می‌کنند که از ابتدای قرن حاضر، تغییرات در میانگین درآمد و ثروت کشورها، و همچنین اندازه جمعیت، نابرابری در جهان را کاهش داده است.

ضریب
جینی

رویکرد مناسب برای سنجش نابرابری

- آلودو و همکاران (۲۰۱۸) درآمد هر فرد بزرگسال قبل از اعمال مالیات و نقل و انتقالات دولت که شامل مزایای طرح‌های بازنشستگی در بخش خصوصی و عمومی است را تخمین می‌زنند.
- این مطالعه همبستگی بین تغییرات در نابرابری و تغییرات عمده سیاستی برای این کشورها را نشان داده است، آنان نتیجه می‌گیرند « نابرابری را مانند بیشتر مدل‌های اقتصادی نمی‌توان به‌صورت مکانیکی و قطعی پیامد جهانی شدن یا تغییر فناوری تصور کرد».
- آنان همسو با یافته‌های اتکینسون و همکاران (۲۰۱۷) نشان می‌دهند که افزایش نابرابری درآمد یک روند عمومی جهانی نیست. طبق محاسبات آن‌ها، نابرابری درآمد در خاورمیانه، برزیل و جنوب صحرای آفریقا، نسبتاً ثابت مانده است. اگر چه در سطوح بالاتر، این مناطق هرگز از مرحله برابری طلبی دوران پس از جنگ عبور نکردند.

سهیم دهک
اول
درآمدی از
کل درآمد
قبل از
اعمال
مالیات

رویکرد مناسب برای سنجش نابرابری

توزیع ثروت

- پس از انتشار کتاب پیکتی (۲۰۱۴) تعداد فزاینده‌ای از محققان برآوردهای تازه‌ای از روندهای بلند مدت تمرکز ثروت ارائه داده‌اند.
- بررسی داده‌های سهم ثروت ۱ درصد و ۱۰ بالاتر و ثروتمندتر در کشورهای پیشرفته حاکی از این است که:
- نابرابری ثروت در اروپای غربی از یک قرن پیش به‌طور قابل توجهی کمتر است. در مقابل، به نظر می‌رسد نابرابری ثروت در ایالات متحده و روسیه تقریباً به سطح یک قرن پیش بازگشته است.
- دلیل اصلی این واگرایی این است که کشورهای اروپای غربی شاهد رشد طبقه متوسط قدرتمند بوده‌اند که در آستانه جنگ جهانی دوم وجود نداشت.

پیشران‌های نابرابری

دیدگاه ریسک و تاب‌آوری

- یکی از مهم‌ترین جنبه‌های تأثیر بیمه بر نابرابری اجتماعی، از کانال تأثیر بیمه بر ثبات اقتصادی و تاب‌آوری جوامع است.
- **در سطح کلان**، نابرابری بر ظرفیت اقتصاد جهت توسعه پایدار و با ثبات در مسیر رشد هموار بالقوه و کاهش زیان‌های مالی و از دست دادن دارایی‌ها در اثر بروز شوک‌ها، تأثیر می‌گذارد.
- این اثرات (ناشی از نابرابری‌ها) به واسطه کاهش رشد اقتصادی پویا و افزایش ناپایداری، منجر به آسیب‌پذیری بالاتر در مقابل بحران‌های مالی شده و حتی خطر ناآرامی‌های اجتماعی و فشار سیاسی را فراهم می‌کند.
- از این رو، توجه به محصولات و راهکارهایی که به تعدیل توزیع درآمد و ثروت کمک کند، جزء مزایای ویژه صنعت بیمه به‌شمار می‌رود.

نابرابری و تاب‌آوری سطح کلان

نابرابری و کیفیت انتخاب سیاست‌گذاری‌های عمومی

- نابرابری می‌تواند در انتخاب سیاست‌گذاری‌های عمومی ضعیف نیز تاثیرگذار باشد.
- برای مثال نابرابری می‌تواند منجر به واکنش شدید در برابر سیاست‌های مقررات‌زدایی و آزادسازی اقتصادی تقویت‌کننده رشد شود و سبب تقویت موضع کسانی که طرفدار سهم و دخالت بیشتر بخش عمومی در اقتصاد هستند بشود.

نابرابری و احتمال منازعات خسونت‌آمیز

- نابرابری‌های زیاد ممکن است اعتماد و انسجام اجتماعی را از بین ببرند و زمینه را برای منازعات خسونت‌آمیز که باعث می‌شوند مصرف‌کنندگان و سرمایه‌گذاران آسیب ببینند، به وجود آورند.

نابرابری و احتمال بحران های مالی

- مجموعه‌ی گسترده‌ای از شواهد نشان می‌دهند که درآمدهای ثابت، طبقات پایین و متوسط در مسیر احتمال بروز و شدت بحران‌های مالی هستند.

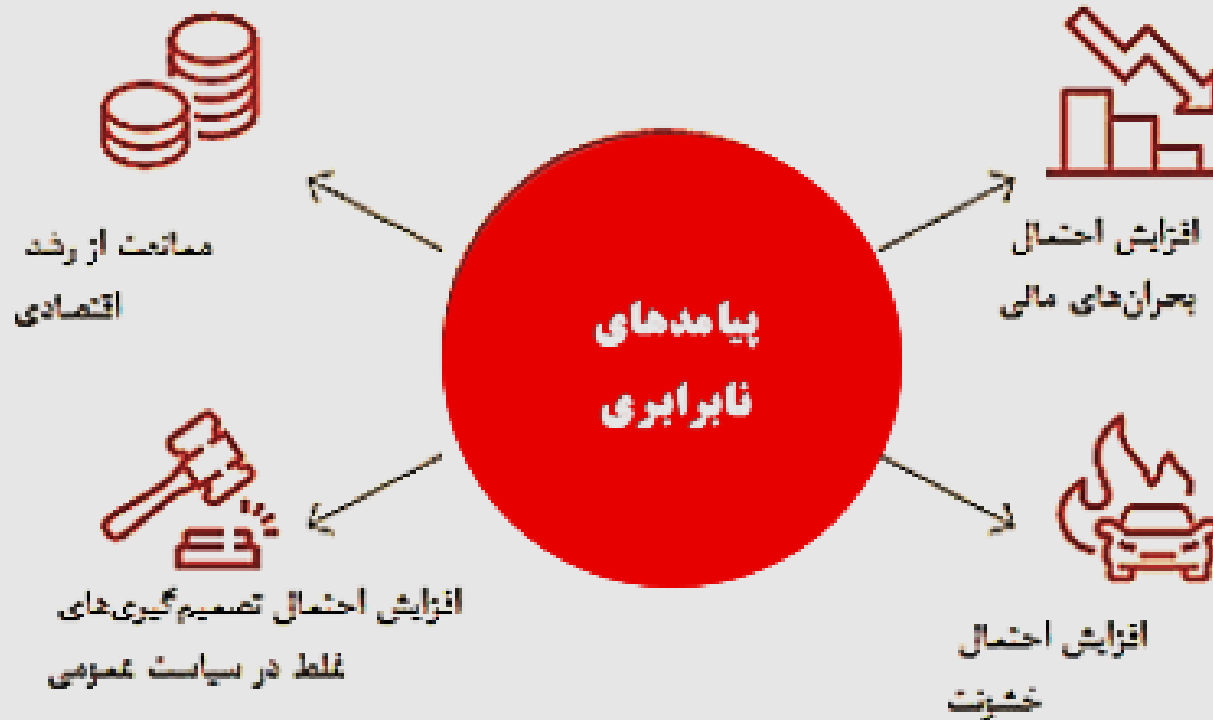
نابرابری و رشد اقتصادی

- تحقیقات نشان می‌دهد نابرابری در درآمد تأثیر منفی و از نظر آماری معنی‌داری در رشد اقتصادی در میان‌مدت دارد.
- همچنین ممکن است انواع دیگر نابرابری را برای مثال، از نظر آموزش یا فرصت‌ها تشدید کند.

نابرابری و تاب‌آوری سطح کلان

• پیامدهای نابرابری :

نابرابری و تاب آوری سطح کلان

- تاب آوری سطح کلان پیامدهایی در زمینه نابرابری اجتماعی دارد و باعث به وجود آمدن هزینه تجاری برای بیمه گذاران می شود تا محصولات و راه حل های خود را طوری طراحی کنند که در کاهش نابرابری گسترده و تفاوت های درآمدی نقش داشته باشد.

- رشد اقتصادی نشانه مهم، با رشد بازار بیمه و توسعه آن ارتباط دارد. بنابراین بیمه گران علاقه زیادی به روندهای پایدار و متعادل رشد اقتصادی دارند. **لذا با توجه به این که شرکت های بیمه به عنوان سرمایه گذاران سازمانی عمده، تحت تاثیر بحران های مالی هستند، بایستی به دنبال کاهش هرگونه خطرات مرتبط با نابرابری برای ثبات بازار مالی باشند.**

- بی ثباتی سیاسی برای رشد اقتصادی و تجاری مضر و به طور معکوس بر بیمه گران

نابرابری، دسترسی نابرابر به مراقبت، حمایت و تاب‌آوری سطح خرد

• **نابرابری بهداشتی:** نابرابری سلامت معمولاً به سه عامل مرتبط می‌شود:

۱. اولین و آشکارترین تفاوت و تبعیض در **الگوهای بهداشتی** نظیر، نرخ متفاوت آسم، سرطان، دیابت، بیماری‌های قلبی و غیره است؛
 ۲. دومین تفاوت در درمان شامل **دسترسی** به بیمارستان‌ها، کلینیک‌ها، متخصصین، تکنولوژی پزشکی و غیره است و
 ۳. سوم **نابرابری، بیمه سلامت و ابزار مالی** برای رفاه را شامل می‌شود.
- در کشورهای در حال توسعه، نابرابری در سطح ملی با بیمه درمانی «ناکارآمد» ارتباط مستقیم دارد.

دیدگاه ریسک و تاب‌آوری از نگاه خرد

- از منظر منطق تاب‌آوری، نابرابری بر توانایی افراد، خانوارها و کسب و کارها برای مقابله با وقایع ناگهانی؛ بر اساس میزان دسترسی نابرابر به حمایت‌های بیمه‌ای یا نداشتن آگاهی کافی نسبت به آن (مثلا در نتیجه سواد مالی)، اثر می‌گذارد.
- نمونه بارز آن «نابرابری سلامت» با معانی ضمنی امید به زندگی و پیامدهای سلامت
- دسترسی نابرابر به حمایت‌ها در مقابل خطرات بلایای طبیعی؛ در فقیرترین کشورهای دنیا که به معنی واقعی زیان‌های فاجعه‌بار بلایای طبیعی بدون پوشش بیمه‌ای باقی می‌ماند در صورتی که در کشورهایی با درآمد بالا، این سهم (شکاف حمایتی) زیر ۵۰٪.

نابرابری، دسترسی نابرابر به مراقبت، حمایت و تاب‌آوری سطح خرد

• دسترسی نابرابر به حمایت در مقابل ریسک‌های بلایا و فجایع طبیعی

- فقیرترین قشر جمعیت در کشورهای در حال توسعه، تحت تأثیر سخت‌ترین پیامدهای تغییرات اقلیمی است چرا که بیشتر در معرض تأثیرات قرار داشته و توانایی مقابله‌ای کمتری دارند.

شکاف حمایت بیمه در برابر فجایع طبیعی برای کشورهای گروه‌های مختلف درآمدی ۲۰۱۹

شکاف حمایتی بیمه (خسارات بیمه نشده به عنوان سهمی از ضررهای کلی)	خسارات بیمه شده (به میلیارد دلار) برای سال ۲۰۱۹	خسارات کلی (به میلیارد دلار) برای سال ۲۰۱۹	گروه درآمدی
۴۸,۱٪	۵۴,۶	۱۰۵,۳	کشورهای با درآمد بالا
۹۶,۶٪	۰,۹	۲۷,۶	کشورهای با درآمد متوسط بالا
۹۷,۸٪	۰,۶	۲۷,۲	کشورهای با درآمد متوسط پایین
۹۹,۳٪	۰,۰۲	۳,۴	کشورهای با درآمد پایین

بیمه چگونه می تواند موقعیت هایی که نابرابری را تشدید می کند کاهش دهد؟

- بیمه می تواند به شکل غیرمستقیم نابرابری اجتماعی را از طریق تحت پوشش قرار دادن موقعیت و شرایطی که ممکن است افراد و خانوارهای طبقه متوسط را در فقر فرو برده یا فقر افرادی که در پایین هرم درآمدی و ثروت هستند را طولانی کند، کاهش دهد.

بیمه اجتماعی ابزاری برای باز توزیع ثروت و درآمد

- از بیمه اجتماعی می توان به عنوان ابزاری برای باز توزیع ثروت و درآمد از ثروتمندان به نفع فقرا استفاده کرد. اگرچه بیمه های خصوصی در قدم اول برای رفع نابرابری اجتماعی طراحی نشده است؛ اما ارتباط آن با توزیع درآمد و ثروت آشکار است: وقتی فجایی مانند مرگ زودرس یا از کارافتادگی نان آور اصلی یا اخراج از شغل رخ می دهد، خانوارها درآمد یا توانایی تامین مالی خود را از دست می دهند. چنین شوک ها و پیامدهای ناگوار بیش از همه فقیرترین افراد را تحت تاثیر قرار می دهد

بیمه‌های بازرگانی مکمل بیمه‌های اجتماعی

- بیمه‌های بازرگانی در مقایسه با طرح بیمه‌های اجتماعی، برای کاهش نابرابری اجتماعی از طریق توزیع و انتقال دارایی و ثروت برنامه‌ریزی و طراحی نشده‌اند.
- نقش ذاتی و اصلی بیمه بازرگانی، مدیریت بحران و انتقال ریسک است.
- در کشورهای در حال توسعه طرح‌های عمومی مستقل ممکن است موثرترین راه پوشش ریسک‌های فردی نباشد.
- ظرفیت پرداخت مالیاتی پایین یک محدودیت عمده برای سیستم‌های بیمه‌ی اجتماعی است.
- ثانیاً ممکن است اطمینانی به برنامه‌های دولتی وجود نداشته باشد؛
- ثالثاً یارانه‌های عمومی در این کشورها معمولاً به دست فقرایی که در معرض ریسک‌های عمده مالی قرار دارند، نمی‌رسد.

بیمه‌های بازرگانی مکمل بیمه‌های اجتماعی

- از دیدگاه اقتصادی اینکه چرا بخش عمومی بایستی انتقال ریسک از افراد را سازمان‌دهی کند. سه مثال به‌طور مکرر در این زمینه ذکر می‌شود:
- **ریسک‌های اجتماعی:** آن‌ها متنوع و دشوار هستند و بر بخش‌های عمده‌ای از جامعه تأثیر می‌گذارند. مانند رکود اقتصادی و بلاهای طبیعی در مقیاس بزرگ؛
- **مخاطرات اخلاقی:** زمانی ظاهر می‌شوند که افراد بیمه‌شده با علم به این‌که بیمه هستند، درگیر رفتارهای پرخطر می‌شوند یا به‌دنبال درمان بیشتری هستند. بخش دولتی (عمومی) برای ایجاد توازن‌هایی بین کاهش ریسک و مشوق‌ها در موقعیت بهتری نسبت به بازار بیمه بازرگانی است تا بتواند این ریسک‌ها و خطرات را تحمل کند؛
- **انتخاب نامساعد:** زمانی اتفاق می‌افتد که به‌خاطر عدم وجود اطلاعات کافی، بیمه‌های بازرگانی اساساً افرادی را که در معرض خطر بالایی هستند، سمت خود جلب می‌کنند. افزایش تصاعدی حق بیمه حاصل از پوشش افراد با ریسک پایین را از ملحق شدن به مجموعه بازدارنده ریسک باز می‌دارد. با اجباری کردن بیمه مشکل انتخاب نامساعد می‌تواند با ایجاد پرداخت‌های فردی افراد در معرض خطر پایین برای خطرات بالا جبران شود.

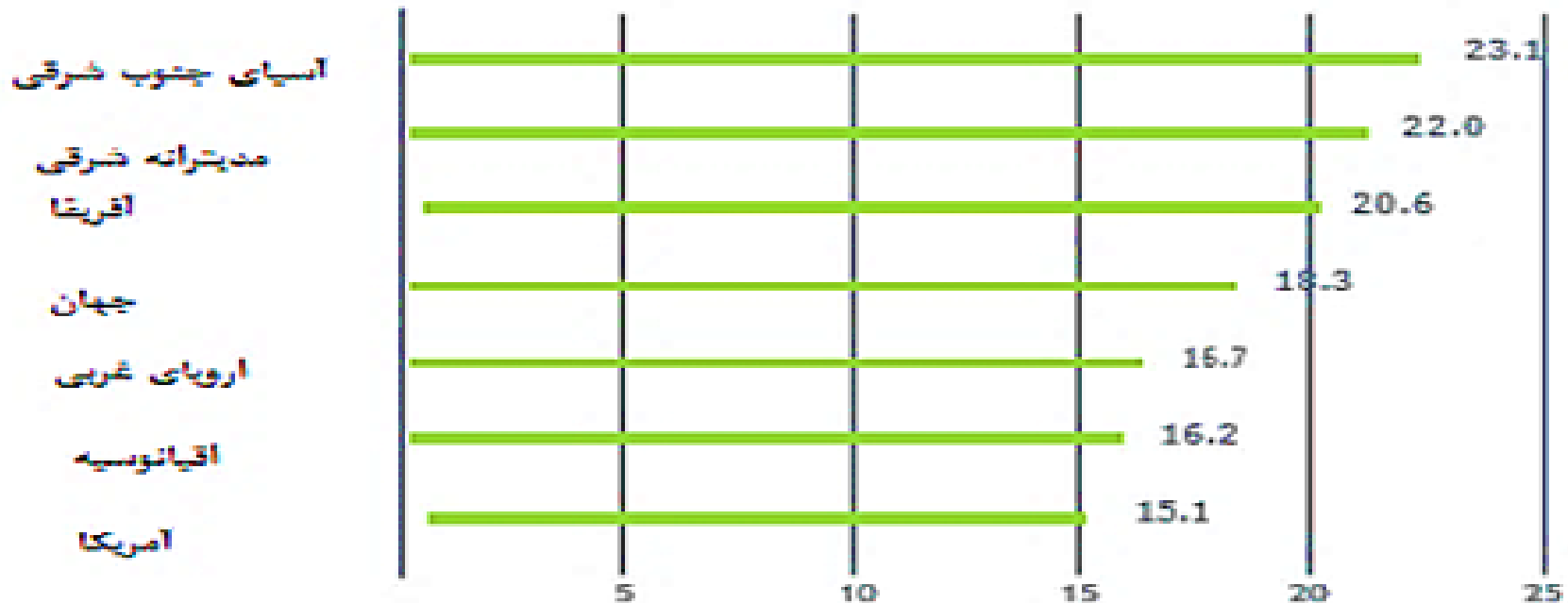
رابطه میان توسعه بازار بیمه شخصی و نابرابری

- به طور شهودی قابل درک است که بیمه‌های شخصی و بازرگانی می‌تواند مکمل طرح‌های عمومی در کاهش ریسک فقیرتر شدن و ممانعت از گسترش نابرابری ثروت و درآمد باشند.
- خان و همکاران (۲۰۰۲) تاثیر سیستم‌های بیمه اجتماعی را بر توزیع درآمد با استفاده از داده‌های ۲۵ شهر در سوئد بررسی کرده‌اند و به این نتیجه رسیده‌اند که وقتی پرداخت‌های بیمه‌ای در درآمد گنجانده می‌شوند، ضریب جینی ۱۵ درصد کمتر است. تجزیه و تحلیل بیشتر برحسب نوع پرداخت نشان می‌دهد که حق بیمه‌های بازنشستگی معلولین و افراد ناتوان بیشترین اثر بازتوزیعی را در نابرابری درآمدی دارد.
- لی و همکاران (۲۰۱۷) ارتباط بین بیمه شخصی و توسعه بازار و نابرابری را کمی‌سازی کردند. یافته‌های آنان براساس تحلیل داده‌های ۱۳ کشور نشان داد که بیمه عمر ممکن است بتواند تفاوت‌های درآمدی را بیشتر از بیمه‌های غیرعمر در اکثر کشورها به جز کشورهای کم درآمد کاهش دهد، از این رو بیمه عمر که تهدیدات زندگی مانند مرگ زود رس، ناتوانی پیش از موعد و فقر سنین پیری را در بر می‌گیرد نقش بسیار مهمی را در کاهش نابرابری اجتماعی ایفا می‌کند در مقابل بیمه‌های غیرعمر تاثیر بیشتری بر رشد اقتصادی دارند.

نقش حمایتی بیمه براساس تعدادی از ریسک‌های اصلی خانوارها و افراد:

از کار افتادگی و مرگ زودرسی نان‌آور اصلی

نسبت (%) مرگ و میر بین ۷۰-۳۰ سالگی واقعی ناشی از بیماری قلبی عروقی، سرطان، دیابت یا بیماری مزمن تنفسی. داده‌ها از سال ۲۰۱۶ بر اساس مناطق سازمان بهداشت جهانی

منبع: داده‌های رصد جهانی بهداشت (سازمان بهداشت جهانی)

ازکارافتادگی و مرگ زودرس نان‌آور اصلی

مراقبت‌ها و حمایت‌ها

• خارج از قلمرو بیمه انفرادی چهار نوع عمده حمایت وجود دارد که درآمدهای جایگزین را برای خانواده‌هایی که از مرگ زود هنگام یا از کار افتادگی رنج می‌برند فراهم می‌کند: **تامین اجتماعی دولتی، بیمه جمعی، جبران‌های حقوق کارگری و پس‌اندازهای احتیاطی.**

• هزینه‌های اجتماعی عمومی در میان کشورهای عضو OECD از ۴/۱۵ درصد GDP در سال ۱۹۸۰ به بیش از ۲۰ درصد در سال ۲۰۱۸ افزایش یافته است. دولت‌ها به‌ویژه در جهان توسعه‌یافته با محدود کردن تعداد متقاضیان جدید و کاهش حیطه‌های مزایای ازکارافتادگی محدودیت‌های را به‌وجود آورده‌اند.

• بدون توجه به این مکانیزم‌های حمایتی متعدد، مرگ زود هنگام یا ازکارافتادگی شدید نان‌آور خانواده می‌تواند پیامدهای مالی و اقتصادی شدیدی برای بازماندگان و وابستگان داشته باشد. حتی در بسیاری از کشورهای توسعه یافته نظیر کشورهای آنگلو فون در OECD مزایای از کار افتادگی نسبتاً پایین و فقط ریسک قابل توجهی از استانداردهای پایین زندگی را برای خانواده‌های آسیب دیده را در بر می‌گیرد.

نقش حمایتی بیمه براساس تعدادی از ریسک‌های اصلی خانوارها و افراد:

از کار افتادگی و مرگ زودرسی نان‌آور اصلی

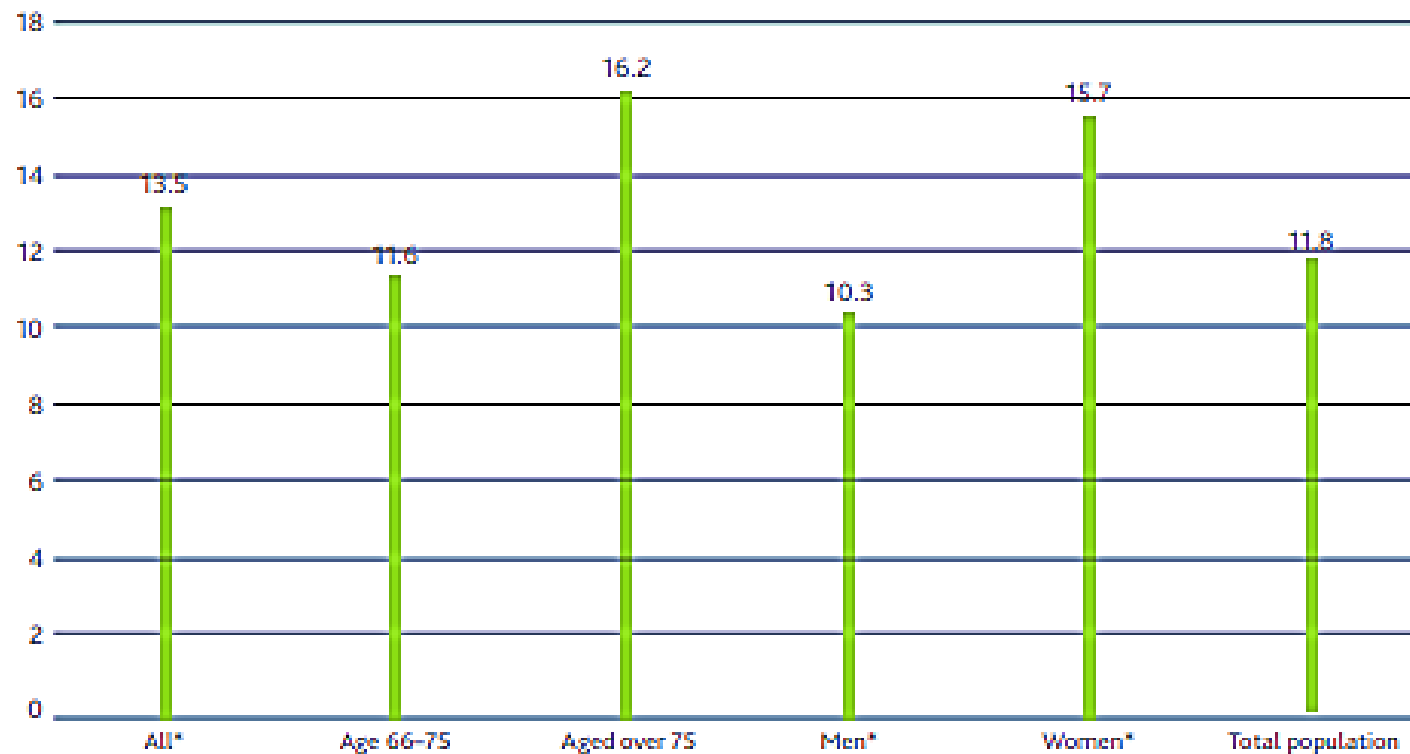
راه‌حل‌های بیمه‌ای

- از این دیدگاه ارزش **بیمه عمر زمانی** در نگاه اول جذاب است. چرا که این بیمه مبلغ خاصی را به همه افراد خانواده پس از مرگ نان‌آور اصلی پرداخت می‌کند و از بازماندگان در مقابل پیامدهای نامطلوب مالی ناشی از مرگ زودهنگام حمایت کند.
- بیمه عمر نرخ‌های پوشش خود را در سطح پایین نگه می‌دارند. سطوح بیمه‌های معلولیت و از کار افتادگی نیز به اندازه ی ۲۰ درصد پایین هستند که یک کاهش معنی‌دار در مقایسه با دهه قبل است. نفوذ در بازار بیمه‌های مراقبت‌های طولانی مدت اکنون ۱۵ درصد است بدون هیچ تغییری در طی ۱۰ سال گذشته.
- این امر از فقدان دانش بیمه عمر عمومی ناشی می‌شود زیرا بسیاری از افراد هزینه‌های آن را دست بالا می‌گیرند و در نتیجه ارزش خود بیمه عمر را ناچیز تلقی می‌کنند.

نقش حمایتی بیمه براساس تعدادی از ریسک‌های اصلی خانوارها و افراد:

برخورد و مواجهه با ریسک فقر در سالخوردگی

- پیری ریسک قابل ملاحظه اضافی را برای افراد به وجود می‌آورد که فقیر می‌شوند یا فقیر

میانگین نرخ فقر در سنین پیری در OECD (۳۱ کشور عضو)

نقش حمایتی بیمه براساس تعدادی از ریسک‌های اصلی خانوارها و افراد:

برخورد و مواجهه با ریسک فقر در سالخوردگی

انواع درآمدهای حمایتی افراد سالخورده

پرداخت‌های دولت یا نهادهای تامین اجتماعی

پرداخت کارفرمایان پیشین

بازنشستگی و سرمایه‌های شخصی (نظیر مستمری‌های خصوصی)

کار پس از بازنشستگی

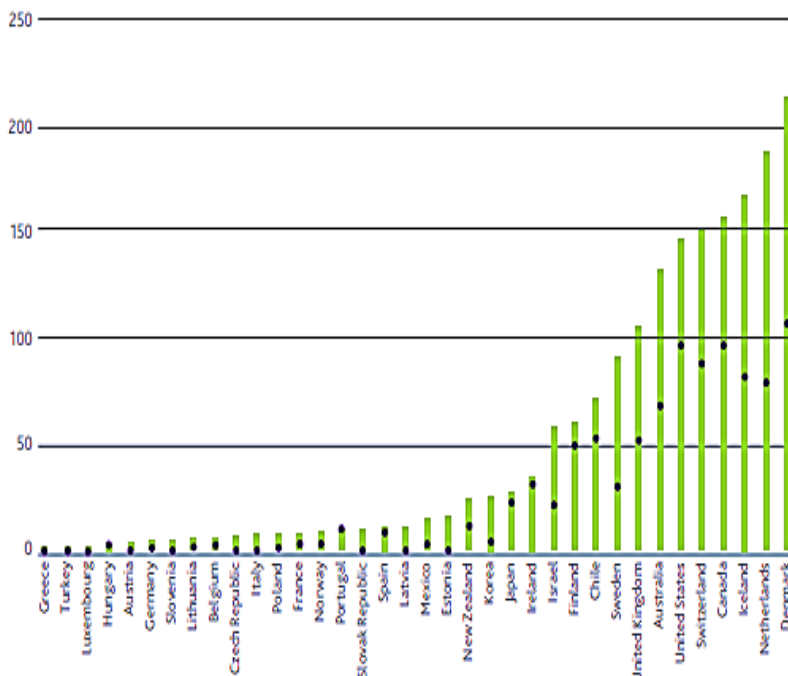
نقش حمایتی بیمه براساس تعدادی از ریسک‌های اصلی خانوارها و افراد:

برخورد و مواجهه با ریسک فقر در سالخوردگی

راه‌حل‌های بیمه‌ای

دارایی‌های تعیین‌شده برای بازنشستگی بیشتر از کل اقتصاد در ۸ کشور OECD است. در این کشورها صنعت بیمه عمر بازرگانی به‌ویژه سهم بالایی از GDP را در اختیار دارد.

البته باید این را نیز در نظر گرفت که در برخی از این کشورها بسیاری حتی بخشی از کارگران نیز با دارایی‌های اندک یا حتی بدون آن وارد بازنشستگی می‌شوند. و یا اگرچه پس‌انداز کافی دارند، از هیچ‌نوع حمایتی با مراقبتی در خصوص ریسک از بین رفتن پس‌اندازهای‌شان برخوردار نیستند.

کل دارایی در بازنشستگی تأمین اجتماعی و بازرگانی (۲۰۰۲ در مقابل ۲۰۱۷، درصد تولید ناخالص داخلی)

نقش حمایتی بیمه براساس تعدادی از ریسک‌های اصلی خانوارها و افراد:

برخورد و مواجهه با ریسک فقر در سالخوردگی

راه‌حل‌های بیمه‌ای

- محققان پیشنهاد می‌کنند که ثروت و درآمد بازنشستگی را قبل از مرگ کاملاً خرج نکنیم و به سهم تامین اجتماعی به تنهایی بعد از آن‌ها تکیه کنیم.
- برای افراد دارای درآمد پائین این اصلاً منطقی نیست که به پس‌اندازهای بازنشستگی متکی باشند. در اصل مشوق‌های بازنشستگی محصولات بسیار ساده‌ای هستند که ریسک عمر را از افراد به شرکت‌های بیمه منتقل می‌کنند که این ریسک با انباشت گروه‌های عمده‌ای از مشتریان شکل می‌گیرد.
- یک مشوق مستمری درآمدی سرراست به مشتری یک نوع جریان درآمدی طول عمر را اهدا می‌کند. در هر تبادل به ازای حق‌الزحمه‌های کوچک‌تری که در طول کار پرداخت می‌شود. اما بسیاری از محصولات مشوق‌های مستمری معمولاً پیچیده‌تر هستند و بعضی از آن‌ها برای مثال یک نوع فاز انباشتی را ارائه می‌دهند که توسط آن حق بیمه مشتری در هزینه‌های دو جانبه یا دیگر ابزارهای مالی پس‌انداز می‌شود که مقدار آن می‌تواند در طی زمان تغییر کند.

نقش حمایتی بیمه براساس تعدادی از ریسک‌های اصلی خانوارها و افراد:

مسئله ریسک از دست دادن شغل

- برخلاف ناتوانی و از کار افتادگی و مرگ زود رس، ریسک از دست دادن کار و جابه‌جایی کار به‌عنوان یک تهدید برای تامین درآمد و امنیت درآمدی یک موضوع نسبتاً تازه است.
- دنیای کار به خاطر پیشرفت تکنولوژیکی و ارتباطات جهانی در حال تجربه تغییرات شگرفی است. مدل‌های کسب و کار جدید (برای مثال اقتصادهای سهمی و ترجیحات در حال تکامل کار هم‌چون کار مجازی، باعث ظهور اشکال جدید کار شده است. بعضی از مشاغل و نقش‌ها در حال منهدم شدن هستند در حالی که بعضی از مشاغل دیگر تازه بروز می‌کنند.
- فریل و اوزبورن (۲۰۱۳) در یکی از مهم‌ترین مقالات پر ارجاع تاریخ آکادمیک می‌گویند که ۴۷ درصد مشاغل آمریکایی در خطر بالای اتوماسیون تا اواسط ۲۰۳۰ هستند.
- پیامدهای اتوماسیون برای نابرابری اجتماعی می‌تواند چشم‌گیر باشد. بعضی از اقتصاددانان درباره قطبی‌سازی مشاغل و دوگانگی نیروی کار نگران هستند؛ که در آن مشاغل با مهارت متوسط مثلاً تولید در حال کاهش هستند در حالی که مشاغل با مهارت بالا و پایین رشد پیدا می‌کنند.

مسئله ریسک از دست دادن شغل

- مکینزی (۲۰۱۷) تعداد و انواع مشاغلی را که می‌تواند به دلیل اتوماسیون از دست برود را ارزیابی می‌کند و به این نتیجه می‌رسد که در حدود ۶۰ درصد مشاغل حداقل یک سوم فعالیت‌های‌شان را می‌توانند به اتوماسیونی (خودکار سازی) تبدیل کنند که این خودش نشان دهنده تغییرات وسیعی در کار خواهد بود و ریسک بیکاری برای بسیاری از کارگران را به همراه خواهد داشت.

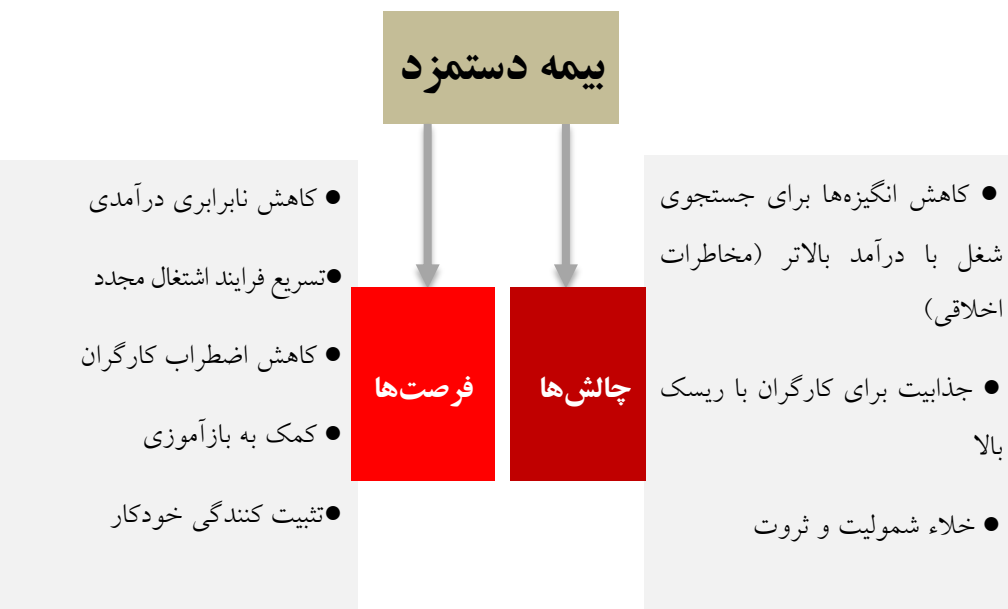

نقش حمایتی بیمه براساس تعدادی از ریسک‌های اصلی خانوارها و افراد:

مسئله ریسک از دست دادن شغل

راه‌حل‌های بیمه‌ای

فرصت‌ها و چالش‌های عرضه بیمه دستمزد

منبع: انجمن بیمه ژنو به نقل از آلمریا ۲۰۱۷

• خیلی از برنامه‌های موجود از جمله بازآموزی، بیمه‌های بیکاری، کمک اندکی برای افرادی که شغل خود را از دست داده‌اند و در شغل‌های جدید دستمزد پایین‌تری نسبت به مشاغل قبلی دارند.

• اکنون بیمه‌های دستمزد نقش و سهم بیشتری در اینکه چگونه با ریسک‌های حاصل از درآمدها و از دست دادن مشاغل بخاطر پيشرفت‌های تکنولوژیکی را داشته باشیم پیدا کرده است.

• در ژانویه ی ۲۰۱۶ رئیس جمهور امریکا باراک اوباما برنامه بیمه دستمزدی سراسری را برای امریکا پیشنهاد و تایید کرد که برای حمایت از نیروهای کاری با درآمد متوسط لازم بود.

بیمه فراگیر

- در حالی که راه‌حل‌های بیمه‌ای بررسی شده عمدتاً معطوف به نیازهای طبقه‌ی متوسط است، اشکال متفاوت و جدیدی از بیمه برای ارائه به بخش‌های با درآمد پایین، آسیب‌پذیر، محروم و بیکار توسعه یافته است.
- چنین محصولاتی بیمه فراگیر نامیده می‌شود و از بیمه خرد برای فقیرترین افراد تا محصولات و خدمات جدید برای کسانی که در آستانه ورود به طبقه متوسط هستند و تا به حال از سوی بیمه‌های سنتی به آن‌ها کمکی نشده است را شامل می‌شود.
- بیمه خرد یک مفهوم نسبتاً توسعه یافته است که محصولات اجتناب از ریسکی را فراهم می‌سازد که از نظر قیمت، پوشش، توزیع و بازاریابی برای افراد و خانواده‌هایی با درآمد پایین طراحی شده است و برخی از مقولات تاب‌آوری سطح خرد را پوشش می‌دهد.
- این بیمه‌ها به‌ویژه معطوف به کسانی است که نه تنها در بیمه‌های بازرگانی اصلی، بلکه در طرح‌های بیمه‌ای اجتماعی که کارمندان و کارگران بخش رسمی را در بر می‌گیرد نیز مغفول مانده‌اند.

- از همه بیمه‌های خرد تازه‌تر، گسترش یک مفهوم وسیع‌تری از بیمه‌های فراگیر است که همه کسانی را که تا به حال به وسیله بیمه‌های سنتی مورد کمک قرار نگرفته‌اند را پوشش می‌دهد؛ از جمله طبقات متوسط به پایین، در عین حال به مراقبت و حمایت از جمعیت‌های کم درآمد و آسیب‌پذیر نیز ادامه می‌دهد.
- به نظر می‌رسد بازار بیمه در لبه یک تعادل شمولیت جدید قرار گرفته باشد که حاصل روش‌های برخط (آنلاین) و سیار است که هزینه‌های توزیع و استقرار را پایین می‌آورند.

خانوارهای تحت پوشش بیمه خرد به عنوان درصدی از کل جمعیت (جدیدترین داده ها)

منطقه	کل	تصادفات	کشاورزی	اعتبارات زندگی	بهداشت	حوادث زندگی	عمر	دارائی
آسیا	۴,۳۶	۱,۸۷	۰,۶۰	بدون داده	۰,۷۴	بدون داده	۲,۱۴	۰,۱۸
افریقا	۵,۷۷	۱,۱۶	۰,۱۰	۱,۴۴	۰,۷۹	۳,۱۳	۴,۰۹	۰,۴۱
امریکای لاتین و کارائیب	۸,۵۵	۳,۴	۰,۳۷	۳,۳۲	۱,۲۷	۴,۹۰	۵,۳۷	۰,۳۷

کرونا و تشدید نابرابری ها

- انجمن بیمه ژنو در سال ۲۰۲۰ پیش‌بینی کرده که در فقیرترین کشورهای جهان تقریباً همه (یا بخش عمده) **خسارت‌های ناشی از فجایع، حوادث و شوک‌ها بدون بیمه باقی می‌مانند** در حالی که در کشورهای با درآمد بالا این سهم (شکاف محافظتی) زیر ۵۰٪ است.
- برآورد شده تغییرات آب و هوایی فعلی تا سالها و دهه‌های آینده نابرابری اجتماعی در کشورهای کم درآمد را تشدید خواهد کرد.
- به مشکل تغییرات اقلیمی باید پاندمی شیوع کرونا هم اضافه شود که خسارت ناشی از آنها، مشکلات اقتصادی و چالش‌های اجتماعی را تشدید خواهند کرد.

آگاهی و مخاطره

- طبقات پایین درک از مخاطره صحیحی ندارند. یکی از وظایف دولت، نهادهای مدنی و رسانه ارتقای «سواد مخاطره» شهروندان است.
- حمایت از بخش غیر رسمی اقتصاد و جامعه (زنان حاشیه نشینان و مشاغل غیر رسمی)

توصیه‌های سیاستی برای: بیمه گران

• همکاری فعالانه با بخش دولتی تعامل و همکاری برای رویکردهای مکمل حمایتی

دوره پسا کرونا با محدودیت‌های شدید مالی و افزایش آگاهی شهروندان از ارزش زندگی، سلامت و حمایت از درآمد، زمینه مناسبی را برای بیمه‌ها فراهم می‌کند تا اشکال جدیدی از مشارکت و همکاری با بخش دولتی را پیشنهاد دهند.

• تلاش‌ها برای نوآوری در محصولات را تسریع کنید:

برای ارائه خدمات بهتر به گروه‌های مختلف مشتریان، به‌ویژه آن‌هایی که در معرض شوک‌های اقتصادی و آسیب‌پذیر هستند، بیمه‌گرهای دوراندیش و آینده‌نگر چیزی بیش از کوچک‌سازی محصولات سنتی انجام می‌دهند. پاسخ‌های نوآورانه شامل سیاست‌های قابل‌اندازه‌گیری یا پارامتری است که توسط تغییرات یک شاخص قابل رصد است و با بیشترین میزان شفافیت، (تعهدات) پرداخت به بیمه‌گذار را انجام می‌دهد.

• برای طرح موضوع بیمه فراگیر با در نظر گرفتن کارگران بخش غیررسمی، فناوری را به خدمت بگیرید؛

فناوری می‌تواند به ارتقای جذابیت، قیمت مناسب و دسترسی به محصولات بیمه، کمک زیادی نماید.

• ترویج سواد مالی و بیمه‌ای باهدف کاهش نابرابری:

نتایج تجربی تحقیقات مختلف نقش سواد مالی در کمک به افراد فقیر در زمینه بهبود وضعیت اقتصادی، تقویت تاب‌آوری و کاهش فقر را نشان می‌دهند

توصیه‌های سیاستی برای سیاست گذاران

در اقتصادهای پیشرفته:

استفاده از سازوکارهای کاهش و انتقال ریسک خصوصی برای کاهش فشار فزاینده بر روی طرح‌های تأمین اجتماعی عمومی

. در شرایط فعلی، با توجه به شیوع کووید ۱۹ دولت‌ها باید فعالانه تلاش کنند تا با بیمه‌گران تلاش‌های هماهنگ بیشتری در زمینه ارتقای پایدار طرح‌های حمایتی متمرکز صورت گیرد. چنین تلاش‌هایی باید مبتنی بر اعتماد متقابل و حاکمیت قانون (قطعیت قرارداد) باشد

در اقتصادهای در حال توسعه:

کاهش شکاف در تأمین اجتماعی از طریق بیمه‌های بازرگانی : سهم بالای بخش غیررسمی بازار کار و محدودیت‌های مالی در بسیاری از کشورهای کم‌درآمد، محدودیت‌های ساختاری برای تأمین مالی و اجرای طرح‌های دولتی ایجاد می‌کند. معرفی انتقال خطر مبتنی بر بخش خصوصی می‌تواند به گسترش دامنه طرح‌های مراقبتی (در این کشورها) کمک کند.

خطمشی‌ها و مقررات منجر به شمول مالی؛ برخی نهادهای نظارتی متعهد به پیگیری تحقق اهداف شمول مالی، یعنی ارتقای دسترسی، قیمت مناسب و برابری فرصت‌ها برای دستیابی به خدمات مالی از جمله بیمه هستند. برای تحقق بخشیدن به چنین تعهداتی، وجود انگیزه‌ها و مشوق‌های نظارتی برای تقویت رشد بیمه فراگیر امری ضروری است.

بیمه مخاطرات اقلیمی و پاندمی ها راهی برای کاهش شکاف های محافظتی

- بیمه مخاطرات ناشی از تغییرات آب و هوا، بلایا و کرونا... یک حوزه نوظهور در صنعت بیمه است که در آن راه حل های ابتکاری برای کاهش این اثرات طراحی خواهد شد.

رفع محرومیت های دیجیتالی و بهبود دسترسی به اینترنت

- بیمه بخش جدایی ناپذیر شمول مالی
- شمول مالی فعالیت های بیمه ای، گروه های کم درآمد جامعه بتوانند از طریق فرآیندهای جبران خسارت و پس انداز که بخش ذاتی محصولات بیمه، به محصولاتی دسترسی پیدا کنند که آنها را قادر می سازد از زندگی، سلامت و دارایی خود در برابر عواقب ناشی از شوکهای مختلف محافظت کنند.
-

شمول مالی و بیمه

- بیمه، انعطاف پذیری و رشد پایدار خانوارها و بنگاه های کوچک و متوسط را تقویت می کند،
- به تحقق سیاست های عمومی کمک می کند،
- سرمایه گذاریها را تقویت می کند و
- ترویج توسعه بخش مالی
- بهبود شمول مالی نیازمند ایجاد زیرساخت های مالی و دیجیتالی مناسب و محیطی مناسب برای استفاده از فناوری های جدید به منظور افزایش دسترسی و کاهش هزینه خدمات مالی است؛ اما استفاده از فناوری های جدید، خود نیازمند **رفع محرومیت زیر ساختی**

ارتقا بهبود دانش بیمه ای ابزار کاهش نابرابری

An old vs. new facade

- سواد بیمه ای
- سواد مخاطره
- سواد مالی
- شمول مالی

برای دستیابی به توسعه پایدار و افزایش رفاه مردم، شمول مالی در حال تبدیل شدن به یک اولویت کلیدی برای دولت‌ها است. طبق تعریف بانک جهانی، شمول مالی به معنای دسترسی افراد و مشاغل به محصولات و خدمات مالی (معاملات، پرداخت‌ها، پس‌اندازها، اعتبارات و بیمه‌ها) مفید و مقرون به صرفه ای است که نیازهای آنها به شیوه‌های مسئولانه و پایدار برآورده می‌کند. بانک جهانی شمول مالی را به عنوان یک عامل کلیدی برای کاهش فقر شدید و افزایش رفاه عمومی به رسمیت می‌شناسد. (به نقل از نیاکان و همکاران ۱۴۰۰)

با سپاس فراوان از تمامی
عزیزان حاضر در جلسه

